

การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทาง
ภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Mind Mapping Activities for Capability Enhancement in
English and Thinking Skills of Students in Teaching English
Program, Mahamakut Buddhist University,
Srilanchang Campus

กิตติพัฒน์ ทาวงศ์ษา

Kittiphat Thawongsa

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, Thailand.

¹kittiphat2016@gmail.com

Received February 19, 2020; Revised March 2, 2020; Accepted May 10, 2020

บทคัดย่อ

ผลการศึกษาพบว่า 1) การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดสามารถเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง 2) การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดสามารถเพิ่มพูนทักษะการคิดของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างและ 3) ความพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$)

คำสำคัญ: กิจกรรมแผนผังความคิด, ความสามารถทางภาษาอังกฤษ, ทักษะการคิด

Abstract

The research findings were as follows: 1) Mind mapping activities could enhance the capability in English of the students in Teaching English Program, Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus; 2) Mind mapping activities could enhance thinking skill of the students in Teaching English Program, Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus; and 3) Overall satisfaction of students on mind mapping activities for enhancing the capability in English and thinking skill of the students in Teaching English Program, Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus is at high level ($\bar{x} = 3.87$)

Keywords: Mind Mapping Activities, Capability in English, Thinking Skill

บทนำ

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาอังกฤษ ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เปิดให้มีการเรียนการสอนนั้นถือว่าเป็นหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาด้านการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาในประเทศไทย (หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาอังกฤษ (5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2559). การผลิตครูเป็นระบบคล้ายๆ กับระบบการผลิตทั่วไป ประกอบด้วยระบบย่อยพื้นฐาน 4 ระบบย่อย คือ (1) ผลผลิต-output (2) กระบวนการผลิต-process (3) ตัวป้อนเข้า-input และ (4) สิ่งแวดล้อมของระบบการผลิต-environment เมื่อเป็นระบบ ระบบย่อยทั้ง 4 ระบบย่อยจึงเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แยกจากกันไม่ออก ทั้งนี้ ผลผลิตเป็นผลมาจากกระบวนการผลิต กระบวนการผลิตจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับตัวป้อนเข้า ทั้งผลผลิต กระบวนการผลิตและตัวป้อนเข้าจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมของระบบการผลิต เพราะสิ่งแวดล้อมเป็นผู้กำหนดว่า เขาต้องการผลผลิตที่มีรูปร่างหน้าตาหรือมีคุณลักษณะเป็นอย่างไร นอกจากนั้นสิ่งแวดล้อมเป็นผู้สร้างและมอบตัวป้อนเข้า มอบและนำเสนอเทคโนโลยีหรือกระบวนการผลิตให้แก่ระบบการผลิต และสิ่งแวดล้อมของระบบการผลิตจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับผลผลิตของระบบการผลิต (ดิเรก พรสีมา, 2560) ทั้งนี้ “ครู” เป็นปัจจัยสำคัญของการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นการผลิตครูที่มีคุณภาพจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และ “ครูที่มีคุณภาพ” ต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ 1) เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติอย่างมีนัย เพราะครูคือแบบอย่างของลูกศิษย์ ครูคือต้นแบบที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด รองจากพ่อแม่ หรือสำหรับครอบครัวที่ยากจนที่พ่อแม่ไม่มีเวลาเอาใจใส่เพราะต้องดิ้นรนหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องไปวันๆ ครูอาจมีอิทธิพลมากกว่าพ่อแม่ด้วยซ้ำไป โดยเฉพาะเด็กมากกว่าสามล้านคนที่พ่อแม่ปล่อยทิ้งไว้กับปู่ย่าหรือกับตายายในชนบท ครูจะยังมีอิทธิพลต่อเด็กมาก ดังคำกล่าวที่ว่า “ครูคือพ่อพิมพ์แม่พิมพ์” ของชาติ 2) เป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เพราะครูคือผู้ให้ที่ไม่หวังผลตอบแทน ความสุขของครูคือการได้เห็นลูกศิษย์มีความเจริญเติบโตก้าวหน้า ครูที่ดีจะ

มีความรักความเมตตาต่อลูกศิษย์ไม่ต่างจากลูกของตน 3) เป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่ตนสอนอย่างถ่องแท้ลึกซึ้ง เพราะสิ่งที่ครูสอนลูกศิษย์จะจดจำว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดังนั้นคนเป็นครูที่ดีจะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ในวิชาที่ตนสอนให้แตกฉาน แม้เมื่อเริ่มต้นสอนจะยังไม่เก่งมาก แต่ก็ต้องศึกษาค้นคว้าให้แตกฉานในที่สุด คนเราไม่มีใครเก่งได้ทุกเรื่อง แต่สำหรับครูเรื่องอื่นไม่เก่งไม่เป็นไร แต่เรื่องที่ตนสอนต้องพยายามให้เก่งที่สุด 4) เป็นผู้ที่มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้เด็กเข้าใจโดยง่าย โดยเฉพาะการมีทักษะในการสอนให้เด็กคิดเป็น วิเคราะห์และสังเคราะห์ เป็น คนที่เก่งอย่างเดียวแต่ถ่ายทอดไม่เป็นก็ไม่ควรเป็นครู ปัญหาหลักของการศึกษาไทยวันนี้คือครูไม่สามารถสอนให้เด็กรู้จักคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์ กลายเป็นเด็กที่ท่องจำเหมือนนกแก้ว นกขุนทอง 5) ต้องมีความคิดเชิงอุดมการณ์ เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่ไม่สามารถจะร่ำรวยเหมือนพวกทำธุรกิจ คนที่ตั้งใจจะเป็นครูต้องเข้าใจเงื่อนไขนี้และมีความสุขที่จะสอนแม้จะไม่ร่ำรวย แต่รัฐบาลก็ต้องดูแลผู้มีอาชีพครูให้มีชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี ถึงแม้จะไม่ร่ำรวยก็ตาม อย่างไรก็ตาม ครูที่จะมีคุณลักษณะดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและกระบวนการคัดเลือกครูก็จะต้องเข้มงวด เพื่อให้ได้ครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ดังนั้นสถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตครูทั้งหลายจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งคณะครู ศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูโดยตรง ที่ผ่านมาในอดีตมีการวิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่า"ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของไทยต่ำทุกระดับ"โดยเฉพาะระบบการศึกษาของไทยไม่สามารถสอนให้เด็กมีทักษะในการคิด วิเคราะห์และสังเคราะห์ มีแต่ท่องจำ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2557).

จากคุณสมบัติของครูที่มีคุณภาพข้างต้นตามที่สังคมต้องการ กระบวนการอบรมนักศึกษาครูให้เป็นครูที่มีคุณภาพนั้นต้องอาศัยหลักการเรียนรู้หลายๆ อย่างประกอบกัน และหนึ่งในหลักการเหล่านี้ก็คือการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด หรืออาจเรียกว่า แผนผังทางปัญญา (mind mapping) (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553 :263) โดยถือว่าการแสดงออกของการคิดแบบรอบทิศทาง ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี เพื่อพัฒนาครูมืออาชีพในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาจากการใช้กิจกรรมแผนผังความคิด
2. เพื่อศึกษาทักษะการคิดของนักศึกษาจากการใช้กิจกรรมแผนผังความคิด
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษและทักษะการคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างที่กำลังศึกษารายวิชาการพัฒนาสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ (Development of Instructional Media and Learning Activities) รหัสรายวิชา ED1080 และรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการสอนภาษาอังกฤษ (Information Technology and Instructional Media for English Teaching) รหัสรายวิชา ED1059 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 14 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการทำวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยนำเอากิจกรรมแผนผังความคิด (mind mapping) มาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชา การพัฒนาสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ (Development of Instructional Media and Learning Activities) รหัสรายวิชา ED1080 และรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการสอนภาษาอังกฤษ (Information Technology and Instructional Media for English Teaching) รหัสรายวิชา ED1059 เพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษและทักษะการคิด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.1 รายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) การพัฒนาสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ (Development of Instructional Media and Learning Activities) รหัสรายวิชา ED1080 และรายละเอียดรายวิชา (มคอ.3) รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการสอนภาษาอังกฤษ (Information Technology and Instructional Media for English Teaching) รหัสรายวิชา ED1059

3.2 แบบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมแผนผังความคิดของผู้เรียน เป็นแบบประเมินที่คณะผู้วิจัยได้ออกแบบขึ้นมาเพื่อใช้ในการให้คะแนนแผนผังความคิดที่ผู้เรียนได้จัดทำขึ้น

3.3 แบบวัดทักษะการคิดจากการนำเสนอแผนผังความคิด เป็นแบบประเมินผลการนำเสนอผลงานชิ้นเรียนโดยใช้แผนผังความคิดที่สรุปเนื้อหาจากการบรรยายหรือจากการมอบหมายงาน ให้นักศึกษาไปค้นคว้า

3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา การสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's five-point rating scale)

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้อธิบายให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายเข้าใจวัตถุประสงค์ของรายวิชาทั้งสอง รายวิชา และประโยชน์ของการนำเอากิจกรรมแผนผังความคิดมาประยุกต์ใช้ในการสรุปทบทวน หลังการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ ดังต่อไปนี้

4.1 ประเมินแผนผังความคิดของนักศึกษาด้วยแบบวัดความสามารถทาง ภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมแผนผังความคิด โดยคณะผู้วิจัยทำการประเมินแผนผังความคิดที่ นักศึกษาได้สรุปทบทวนที่ได้เรียนไปแล้วหรือค้นคว้าข้อมูลตามที่อาจารย์ผู้บรรยายมอบหมายให้ และนำเสนอข้อมูลในชั้นเรียนทุกสัปดาห์ โดยจะเป็นการประเมินแบบ 3 เสา คือ โดยตนเอง โดย เพื่อน และโดยอาจารย์ผู้บรรยาย

4.2 ประเมินทักษะการคิดด้วยแบบวัดทักษะการคิดจากการนำเสนอแผนผัง ความคิด โดยคณะผู้วิจัยทำการประเมินทักษะการคิดของนักศึกษาจากการนำเสนอข้อมูลในชั้น เรียนทุกสัปดาห์โดย จะเป็นการประเมินจากการมีส่วนร่วมของอาจารย์ผู้บรรยายเอง

4.3 ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของ นักศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท

4.4 คณะผู้วิจัยให้นำผลจากแบบประเมินทั้งหมดมาบันทึกเพื่อทำการประเมินผล ต่อไป

ผลการวิจัย

1. การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดสามารถเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ชั้นปี 2 ปีการศึกษา 2560

2. การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดสามารถเพิ่มพูนทักษะการคิดของนักศึกษาคณะ ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรี ล้านช้าง ชั้นปี 2 ปีการศึกษา 2560

3. ความพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทาง ภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ชั้นปี 2 ปีการศึกษา 2560 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทาง ภาษา อังกฤษและทักษะการคิดของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดสามารถเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560

แผนผังความคิดที่นักศึกษาได้สร้างขึ้นโดยส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ประเมิน 34 คะแนน หรือร้อยละ 70.83 โดยในรายวิชา การพัฒนาสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ (Development of Instruction Media and Learning Activities) รหัสวิชา ED1080 งานมอบหมายชิ้นแรกเป็น เรื่องเกี่ยวกับ Parts of Speech แผนผังความคิดที่นักศึกษสร้างขึ้นมีคะแนนความสามารถทาง ภาษาอังกฤษอยู่ระหว่าง 38-45 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.17-93.75 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.17-3.75 งานมอบหมายชิ้นที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ Nouns, Pronouns, Verbs และ Adjectives แผนผังความคิดที่นักศึกษออกแบบและสร้างขึ้นมีคะแนนความสามารถทาง ภาษาอังกฤษอยู่ระหว่าง 38-42 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.17-87.50 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.17-3.50 และงานมอบหมายชิ้นที่ 3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ Preposition, Conjunctions, Adverbs และ Interjection แผนผังความคิดที่นักศึกษออกแบบและสร้างขึ้นมีคะแนนความสามารถทาง ภาษาอังกฤษอยู่ระหว่าง 38-43 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.17-89.58 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.17-3.58

สำหรับรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการสอนภาษาอังกฤษ (Information Technology and Instructional Media for English Teaching) รหัสวิชา ED1059 แผนผัง ความคิดที่นักศึกษได้สร้างขึ้นโดยส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ประเมิน 34 คะแนนหรือร้อยละ 70.83 งานมอบหมายชิ้นแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน แผนผังความคิดที่นักศึกษสร้างขึ้นมีคะแนนความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ระหว่าง 36-41 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.00-85.42 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.42 งานมอบหมายชิ้นที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการผลิตสื่อ การเรียนการสอนระดับประถมศึกษา แผนผังความคิดที่นักศึกษออกแบบและสร้างขึ้นมีคะแนน ความสามารถทางภาษา อังกฤษอยู่ระหว่าง 38-43 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.17-89.58 และมี ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.17-3.58 และงานมอบหมายชิ้นที่ 3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ การผลิตสื่อการ เรียนการสอนระดับมัธยม-ศึกษา แผนผังความคิดที่นักศึกษออกแบบและสร้างขึ้นมีคะแนน ความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ระหว่าง 38-42 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.17-87.50 และมี ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.17-3.50

จากผลการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมแผนผัง ความคิดมีผลช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาให้สูงขึ้น เนื่องจาก นักศึกษานำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม สามารถอธิบายเนื้อหา ภาษาอังกฤษได้อย่างครอบคลุมและถูกต้อง โดยอาศัยคำสำคัญและภาพที่ปรากฏอยู่บนแผนผัง ความคิดที่ออกแบบและสร้างขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดที่สรุปว่า การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดจะช่วยให้ความสามารถใน การคิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมนทัศน์ในเรื่องที่เรียน การมีส่วนร่วมในการเรียนและ

ความสามารถในการสื่อสารและการเรียนรู้ที่มีความหมายเพิ่มขึ้น (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553: 267-268)

2. การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดสามารถเพิ่มพูนทักษะการคิดของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ชั้นปี 2 ปีการศึกษา 2560

ในรายวิชา การพัฒนาสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ (Development of Instruction Media and Learning Activities) รหัสวิชา ED1080 แผนผังความคิดที่นักศึกษาได้สร้างขึ้นส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ประเมิน 14 คะแนนหรือร้อยละ 70 งานมอบหมายชิ้นแรกเป็นเรื่อง Parts of Speech มีผลคะแนนทักษะการคิดอยู่ระหว่าง 15-18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75-90 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.60 งานมอบหมายชิ้นที่ 2 เป็นเรื่อง Nouns, Pronouns, Verbs และ Adjectives มีผลคะแนนทักษะการคิดอยู่ระหว่าง 15-17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75-85 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.40 และงานมอบหมายชิ้นที่ 3 เป็นเรื่อง Preposition, Conjunctions, Adverbs และ Interjection มีผลคะแนนทักษะการคิดอยู่ระหว่าง 15-17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75-85 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.40 สำหรับรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการสอนภาษาอังกฤษ (Information Technology and Instructional Media for English Teaching) รหัสวิชา ED1059 แผนผังความคิดที่นักศึกษาได้สร้างขึ้นโดยส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ประเมิน 14 คะแนนหรือร้อยละ 70 งานมอบหมายชิ้นแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับ สื่อการเรียนการสอน แผนผังความคิดที่นักศึกษาร่างขึ้นมีคะแนนทักษะการคิดอยู่ระหว่าง 15-18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75-90 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.60 งานมอบหมายชิ้นที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา แผนผังความคิดที่นักศึกษาร่างขึ้นมีคะแนนทักษะการคิดอยู่ระหว่าง 15-19 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75-95 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.80 และงานมอบหมายชิ้นที่ 3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา แผนผังความคิดที่นักศึกษาร่างขึ้นมีคะแนนทักษะการคิดอยู่ระหว่าง 15-18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75-90 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.60

จากการวิจัยข้างต้น พบว่า นักศึกษามีทักษะการคิดเพิ่มขึ้นจากการนำกิจกรรมแผนผังความคิดเข้ามามีใช้ในการสร้างงานที่ได้รับมอบหมาย โดยนักศึกษามีการบริหารจัดการชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเสมือนเป็นอาจารย์ผู้บรรยายในรายวิชา ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่นักศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าและทำการสรุปเนื้อหาด้วยตนเองและนำมาสร้างเป็นแผนผังความคิดเพื่อใช้ประโยชน์จากการนำเอาภาพสัญลักษณ์และคำสำคัญมาเป็นตัวช่วยในการสร้างความจำและจัดระบบความคิดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับที่ Buzan (1997) อธิบายไว้ในหนังสือ The Mind Map Book ว่า แผนผังความคิดเป็นเป็นการใช้สมองอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้สมองทั้งสองซีก ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการคิดซึ่งเป็นลักษณะการคิดแบบรอบทิศทาง เป็นแบบแผ่รัศมีออกรอบๆ ศูนย์กลางเหมือนการแตกแขนงของกิ่งไม้ เมื่อนักศึกษานำแผนผัง

ความคิดมาสรุปบทเรียนหรือสรุปงานมอบหมายที่ได้รับ นักศึกษาได้มีการใช้สมองอย่างมีประสิทธิภาพ ความคิดของนักศึกษามีการแตกแขนงอย่างสร้างสรรค์

3. ความพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษและทักษะการคิดของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ชั้นปี 2 ปีการศึกษา 2560 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษและทักษะการคิดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$) โดยเป็นผลมาจากการบวนการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สรุปบทเรียนและสืบค้นข้อมูลโดยอิสระเพื่อนำมาสร้างชิ้นงานตามที่ได้รับมอบหมายภายใต้กระบวนการเรียนการสอนที่อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามปัญหาและข้อสงสัยได้อย่างเต็มที่ ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน อาจารย์ยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษาที่ต่างไปจากอาจารย์โดยอาจารย์ให้ความสนใจแก่นักศึกษาอย่างทั่วถึง อาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มและรู้จักวิพากษ์วิจารณ์ ส่งเสริมให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่นๆ จัดกิจกรรมให้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน อาจารย์มีการเตรียมการสอนและใช้วิธีการสอนหลากหลายวิธี เช่น การทำงานกลุ่ม โครงการ จับคู่ ฯลฯ อาจารย์ ส่งเสริมให้ทำงานในห้องปฏิบัติการหรือนอกชั้นเรียนบ่อยๆ อาจารย์ตั้งใจสอน ให้คำแนะนำนักศึกษาในการทำกิจกรรม อาจารย์สามารถประยุกต์สิ่งที่สอนเข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่วนตัวนักศึกษาทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน ทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้าตั้งแต่ช่วงแรกของบทเรียน และมีส่วนร่วมในการประเมิน ทำให้เชื่อได้ว่า อาจารย์ประเมินผลอย่างยุติธรรม นักศึกษาจึงชอบอาจารย์ที่สอนวิชานี้ และเรียนอย่างมีความสุข นอกจากนี้ เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย ความรู้ที่ได้จากวิชานี้เชื่อว่าจะสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพได้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมแผนผังความคิดมีผลช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาให้สูงขึ้น เนื่องจากนักศึกษามีส่วนนำเสนอผลงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม สามารถอธิบายเนื้อหาภาษาอังกฤษได้อย่างครอบคลุมและถูกต้อง โดยอาศัยคำสำคัญและภาพที่ปรากฏอยู่บนแผนผังความคิดที่ออกแบบและสร้างขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดที่สรุปว่าการใช้กิจกรรมแผนผังความคิดจะช่วยให้ความสามารถในการคิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มโนทัศน์ในเรื่องที่เรียน การมีส่วนร่วมในการเรียนและความสามารถในการสื่อสารและการเรียนรู้ อย่างมีความหมายเพิ่มขึ้น

นักศึกษามีทักษะการคิดเพิ่มขึ้นจากการนำกิจกรรมแผนผังความคิดเข้ามามีใช้ในการสร้างงานที่ได้รับมอบหมาย โดยนักศึกษามีการบริหารจัดการชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เสมือนเป็นอาจารย์ผู้บรรยายในรายวิชา ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่นักศึกษาได้
ทำการศึกษาค้นคว้าและทำการสรุปเนื้อหาด้วยตนเองและนำมาสร้างเป็นแผนผังความคิดเพื่อใช้
ประโยชน์จากการนำเอาภาพสัญลักษณ์และคำสำคัญมาเป็นตัวช่วยในการสร้างความจำและ
จัดระบบความคิดของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- คณะศึกษาศาสตร์, ภาควิชาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2559). *หลักสูตร
ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ (5 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.
2559)*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). *80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. พิมพ์ครั้งที่
3. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น.
- ดิเรก พรสีมา. (2560). *หลักสูตรการผลิตครูควรเป็น 4 หรือ 5 ปีดี*. [ออนไลน์].
https://www.matichon.co.th/columnists/news_604546
- สมบัติ อารังธวงค์. (2557). *การผลิตครูที่มีคุณภาพ* [ออนไลน์]
<http://www.facebook.com/Prof.SombatThamrongthanyawong/post/การผลิตครูที่มีคุณภาพครูเป็นปัจจัยสำคัญของการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ>
- Buzan, Tony and Buzan, Barry. (1997c). *The Mind Map Book: How to Use Radiant
Thinking to Maximize Your Brain's Untapped Potential*. New York:
Penguin Books USA inc.